

A rút kiskacsa
„Velem nem akarnak barátkozni”

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

1. évfolyam

Programcsomag: Én és a másik

A modul szerzője: Iván Márta

Címlapkép: szkb101_10_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	6-7 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az egyedüllét, a másság, a mindenkiben meglévő tehetség tudatosítása; a kooperatív módszerek, az együttműködés gyakorlása
A modul témái, tartalma	Témák: Kapcsolatok: egyedüllét, magányosság, másság, kirekesztés, összetartozás Tartalom: Mese: Andersen: <i>A rút kiskacsa</i>
Megelőző tapasztalat	Egyszerűbb kooperatív módszerek ismerete; kialakult olvasási és íráskészség; alapvető drámajáték-tapasztalat
Ajánlott továbbhaladási irány	További közösség és kapcsolatépítő játékok, a kooperatív tanulás együttműködést, elfogadást hangsúlyozó vonásainak erősítése
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Társas kompetenciák: együttműködés, kompromisszum, kommunikációs készségek: figyelem, önkifejezés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom (részvétel csoportban folyó beszélgetésben, dramatikus formák kipróbálása, érzelmek megfogalmazása, események elbeszélése élő szóban, vélemény megfogalmazása) Tantárgyakhoz: Magyar nyelv és irodalom
Támogató rendszer	Dr. Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. Budapest, 2001 <i>Személyiségfejlesztő játékok</i> . Altern füzetek. IFA (67. o.) <i>Gyermekfilozófiai szöveggyűjtemény</i> . Korona Nova, Budapest

Módszertani ajánlás

A kérdés megbeszélése igen nagy tapintatot igényel, hiszen minden osztályban található kevésbé vagy egyáltalán nem elfogadott gyerekek. Éppen ezért a feldolgozáshoz a gyermekfilozófia módszereihez nyúltam, amely különösen alkalmas a tapintatos beszélgetésre, és arra, hogy mindenki a saját lelki állapotának megfelelően nyíljon meg, vegyen részt a beszélgetésben. Tapasztalataim szerint ez rendkívül időigényes, hiszen a gyerekek joggal várják, hogy lehetőleg mindenkit meghallgassunk. Törekedjünk a közösen elfogadott szabályok - mindenkit meghallgatunk, nincs jó és rossz kérdés, válasz – betartására. Ugyanakkor lehetőség van a már kialakult heterogén csoportok együttműködésére, a bevált kooperatív módszerek alkalmazására.

A II/1. feladatnál a saját szín használat lehetőséget teremt a tanítónak, hogy megismerje az órát követően, hogy melyik kisgyerek mire asszociált az adott szóról. Ezért a feladat végén kérjük, meg őket, hogy a lap hátulját írják alá a saját színükkel. Így valóban csak a tanító azonosíthatja be a gyerekeket gondolataikkal.

A II/2. feladat (beszélgetőkör) elhagyható, ha az osztály nemrégiben már feldolgozta a Kippkopp és Tiptopp című mesét, vagy a kérdés átfogalmazható (pl.: „előfordult-e már, hogy magányosnak érezted magad mások között?”). Ez azonban nagy tapintatot igénylő helyzet, bizalmi légkört és/vagy a foglalkozás során másik felnőtt segítő jelenlétét igényelheti.

A kérdésözönt követően ki kell válogatni azokat a kérdéseket, melyeket megvitatásra ajánlanak a gyerekek. Megbeszélés, vita folyik ilyenkor, melynek során a jegyző rögzíti a csoport döntését, az időfigyelő pedig gondoskodik arról, hogy lehetőleg ugyanannyi ideig beszéljen, érveljen minden gyerek. Ha nem tudnak megegyezni, szükség esetén szavazással döntsenek. Ha négynél több csoportunk van, akkor a kiválasztott kérdések közül sorsolnunk kell, mivel csak négy kérdéssel tudunk majd egyszerre foglalkozni a szakértői mozaikban.

A modulorozat – így ez a modul is – lehetőséget teremt a kooperatív csoportmunka bevezetésére, felépítésére, közös gyakorlására, alapot és tapasztalatot nyújt az alkalmazásra más tanórákon is. A már megalakított csoportokat érdemes hosszabb ideig együtt tartani. Igénytől és helyzettől függően 2-6 hét után érdemes új csoportokat alakítani, ezt megelőzően a „régieket” csoportok munkáját értékelni (itt a csoportok önértékelését javasoljuk), az együttműködést valamilyen aktussal lezárni (közös alkotás, közös feladat drámaórán, vetélkedő a csoportok között, játék stb.).

A csoportmunkához a legalkalmasabb elrendezést a körbeülhető, mozgatható asztalok és székek biztosítják. Ezek a frontális osztálymunkára is alkalmasak, a beszélgetőkörhöz és a drámajátékhoz szükséges tér kialakítását is lehetővé teszik.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A tanító az óra végi értékelésnél hagyja, hogy inkább a gyerekek önértékelése érvényesüljön. Ő maga pedig közösen végzett tevékenységek során tapasztalt pozitívumok kiemelését, a nyelvhasználat pontosságának, a közösen megalkotott szabályok betartását értékeli.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Mese: Andersen: *A rút kiskacsa*

P2 – Kérdésözön leírása

Tanulói segédletek

- D1 – Rejtvény
- D2 – Rejtvény megoldólap
- D3 – Hiányos mondatok lapja